

Navodilo za uporabo

Oramorph 20 mg/ml peroralne kapljice, raztopina

morfinijev sulfat

Pred začetkom jemanja zdravila natančno preberite navodilo, ker vsebuje za vas pomembne podatke!

- Navodilo shranite. Morda ga boste želeli ponovno prebrati.
- Če imate dodatna vprašanja, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.
- Zdravilo je bilo predpisano vam osebno in ga ne smete dajati drugim. Njim bi lahko celo škodovalo, čeprav imajo znake bolezni, podobne vašim.
- Če opazite kateri koli neželeni učinek, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom. Posvetujte se tudi, če opazite katere koli neželene učinke, ki niso navedeni v tem navodilu. Glejte poglavje 4.

Kaj vsebuje navodilo

1. Kaj je zdravilo Oramorph in za kaj ga uporabljamo
2. Kaj morate vedeti, preden boste vzeli zdravilo Oramorph
3. Kako jemati zdravilo Oramorph
4. Možni neželeni učinki
5. Shranjevanje zdravila Oramorph
6. Vsebina pakiranja in dodatne informacije

1. Kaj je zdravilo Oramorph in za kaj ga uporabljamo

Celotno ime zdravila je Oramorph 20 mg/ml peroralne kapljice, raztopina. V tem navodilu je uporabljeno krajše ime zdravila Oramorph. Zdravilo Oramorph vsebuje učinkovino morfin (v obliki sulfata). Spada v skupino zdravil, imenovanih „opiat“.

Zdravilo Oramorph se uporablja pri hudi bolečini ali bolečini, katere druga zdravila ne morejo obvladovati (zlasti bolečine pri raku) pri odraslih, mladostnikih, otrocih in dojenčkih (starih 1 leto in več).

2. Kaj morate vedeti, preden boste vzeli zdravilo Oramorph

Ne jemljite zdravila Oramorph

- ste alergični na morfinijev sulfat ali katero koli sestavino tega zdravila (navedeno v poglavju 6).
- če ste zaužili velike količine alkohola („zastropitev z alkoholom“)
- če ste zelo vznemirjeni zaradi pitja alkohola ali jemanja zdravil za spanje ("hipnotiki")
- če imate morda zaporo črevesja
- če imate nenadne bolečine v predelu želodca
- če imate resno težavo z jetri, ki se je pojavila nenadno
- če ste imeli poškodbo glave ali povečan pritisk v lobanji
- če imate astmo ali nenadne ali hude težave z dihanjem
- če imate hude težave z dihanjem ("dihalna depresija")
- če jemljete zaviralce MAO (ki se uporabljajo za depresijo) ali ste jih jemali v zadnjih 2 tednih
- če ste noseči ali dojite.

Ne vzemite zdravila Oramorph, če kaj od naštetega velja za vas. Če ste negotovi, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom, preden vzamete zdravilo Oramorph.

Opozorila in previdnostni ukrepi

Pred začetkom jemanja zdravila Oramorph se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom:

- če imate težave z dihanjem, ki so posledica oviranja ali bolezni, ki vplivajo na vaše dihanje (kot so skolioza, emfizem ali huda adipoza)
- če imate težave s srcem in dihanjem, imenovano „cor pulmonale“ (pljučno srce)
- če imate povišan pritisk znotraj lobanje
- če imate nizek krvni pritisk v kombinaciji z nizkim volumnom krvnega obtoka
- če niste popolnoma zavestni
- če ste imeli operacijo v zadnjih 24 urah
- če boste v roku 24 ur imeli operacijo za lajšanje bolečine („hordotomija“)
- če imate kronične težave z ledvicami ali jetri, vnetje trebušne slinavke, premalo aktivno ščitnico, težave z nadledvično žlezo ali tumorje, imenovane „feokromocitom“
- če imate povečano prostato, zaradi katere urin zastaja v mehurju
- če imate vnetne težave s črevesjem ali težave s črevesjem, ki povzročajo zaporo
- če imate zaporo žolčnika ali sečil
- če imate kolike, ki jih povzročajo žolčni ali ledvični kamni
- če ste imeli operacijo žolčnega sistema
- če se vaš želodec ne izprazni pravilno
- če imate epilepsijo ali imate včasih krče (epileptične napade)
- če jemljete morfinu podobna zdravila (na primer buprenorfin, nalbufin, pentazocin) ali zdravila, ki zaustavijo učinke morfina (kot je nalokson).
- če ste zasvojeni z morfinom ali drugimi opioidnimi drogami (na primer heroin ali kodein)

Če kaj od naštetega velja za vas (ali če ste negotovi), se posvetujte z zdravnikoma ali farmacevtom, preden začnete jemati zdravilo Oramorph.

Če med jemanjem zdravila Oramorph opazite katerega od naslednjih simptomov, obvestite zdravnika ali farmacevta:

- Povečana občutljivost na bolečino kljub dejstvu, da jemljete vedno večje odmerke (hiperalgezija). Zdravnik se bo odločil, ali boste potrebovali spremembo odmerka ali spremembo močnega analgetika ("protibolečinskega zdravila") (glejte poglavje 3).
- Šibkost, utrujenost, pomanjkanje apetita, slabost, bruhanje ali nizek krvni pritisk. To je lahko simptom, da nadledvična žleza proizvaja premalo hormona kortizola, zato boste morda morali vzeti hormonski nadomestek.
- Izguba libida, impotenca, izostanek menstruacije. To je lahko posledica zmanjšane proizvodnje spolnih hormonov.
- Če ste ali ste bili odvisni od drog ali alkohola. Povejte tudi, če menite, da postajate odvisni od zdravila Oramorph, medtem ko ga uporabljate. Če je tako, ste morda začeli veliko razmišljati o tem, kdaj lahko vzamete naslednji odmerek, čeprav ga zaradi bolečin ne potrebujete.
- Abstinenčni simptomi ali odvisnost. Najpogostejši abstinenčni simptomi so omenjeni v poglavju 3. Če se to pojavi, lahko zdravnik spremeni vrsto zdravila ali razmike med odmerki.

Operacije, preskusi in pregledi

- Pri bolnikih, ki jemljejo zdravilo Oramorph, je večja verjetnost, da bodo imeli po operaciji težave s črevesjem ali dihanjem. Zato bodo zdravniki pred in po operaciji še dodatno pozorni.
- Protibolečinski učinek morfina, bi lahko prikril resne zaplete zaradi operacije - na primer predrtje črevesja.
- Če imate kakšne težave z nadledvično žlezo, bodo zdravniki opravili preglede, ali boste morali dobiti steroidna zdravila.

Vaše telo se bo morda navadilo na zdravilo Oramorph

Če zdravilo Oramorph jemljete dlje časa, se bo vaše telo morda navadilo nanj (to se imenuje „toleranca“).

- To je manj verjetno, če je zaužita količina ravno pravšnja za lajšanje bolečin. Za zmanjšanje tega tveganja jemljite zdravilo Oramorph natančno tako, kot vam je povedal zdravnik.
- Vzemite odmerek, kot vam je svetoval zdravnik vsak dan ob pravem času.

Otroci in mladostniki

Zdravilo Oramorph zaradi svoje koncentracije ni primerno za otroke, mlajše od enega leta.

Druga zdravila in zdravilo Oramorph

Obvestite zdravnika ali farmacevta, če jemljete, ste pred kratkim jemali ali pa boste morda začeli jemati katero koli drugo zdravilo. Sem spadajo zdravila brez recepta in zdravila rastlinskega izvora.

Ne jemljite tega zdravila in obvestite zdravnika ali farmacevta, če jemljete katero od naslednjih zdravil:

- zaviralci MAO (uporabljajo se pri depresiji) ali ste jih jemali v zadnjih 2 tednih
- morfinu podobna zdravila (kot so buprenorfin, nalbufin, pentazocin) ali zdravila, ki zaustavijo učinke morfina (kot je nalokson).

Ne vzemite zdravila Oramorph, če kaj od naštetega velja za vas. Če ste negotovi, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom, preden vzamete to zdravilo.

Obvestite svojega zdravnika ali farmacevta, če jemljete tudi karkoli od naslednjega:

- zdravila, ki vam pomagajo, da zaspate ali da se pomirite - na primer pomirjevala, anestetiki, hipnotiki
- sedativna zdravila, kot so benzodiazepini ali sorodna zdravila. Sočasna uporaba zdravila Oramorph poveča tveganje za zaspanost, težave z dihanjem (dihalno depresijo), koma in je lahko življenjsko ogrožajoča. Zaradi tega je sočasna uporaba možna le, kadar druge možnosti zdravljenja niso mogoče.

Če pa zdravnik predpiše zdravilo Oramorph skupaj s sedativnimi zdravili, mora vaš odmerek in trajanje sočasnega zdravljenja omejiti.

Obvestite svojega zdravnika o vseh sedativnih zdravilih, ki jih uporabljate, in natančno upoštevajte priporočila zdravnika glede odmerjanja. Koristno je obvestiti prijatelje ali sorodnike, da bodo seznanjeni z zgoraj omenjenimi znaki in simptomi. Ko se pojavijo takšni simptomi, se posvetujte s svojim zdravnikom.

- zdravila za težave z duševnim zdravjem, kot so depresija (imenovana „triciklični antidepressivi“) ali shizofrenija (imenovana „fenotiazini“), kot sta klomipramin in amitriptilin.
- Ta zdravila lahko povečajo "zaviralno" delovanje zdravila Oramorph, zlasti učinek na dihanje. Tudi alkohol ima ta zaviralni učinek.
- druga zdravila za težave z duševnim zdravjem
  - Ta zdravila lahko povečajo neželene učinke, kot so zaprtje, suha usta in težave s prehajanjem vode (imenovani „antiholinergični“ neželeni učinki).
- zdravila, imenovana „antihistaminiki“
- zdravila za preprečevanje bruhanja (slabosti)
- zdravila za zdravljenje Parkinsonove bolezni
- cimetidin - uporablja se za želodčne razjede in druge želodčne težave
- zdravila za sproščanje mišic, ki se uporabljajo pri operacijah
- zdravila za zdravljenje visokega krvnega pritiska
- rifampicin - antibiotik za zdravljenje npr. tuberkuloze.

Če kaj od naštetega velja za vas, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom, preden začnete jemati zdravilo Oramorph.

Zdravilo Oramorph skupaj z alkoholom

Med jemanjem zdravila Oramorph ne pijte alkohola.

Nosečnost, dojenje in plodnost

- Če ste noseči ali morda zanosite, ne jemljite zdravila Oramorph. Zdravilo namreč lahko vpliva na otroka. Če se zdravilo Oramorph med nosečnostjo uporablja dlje časa, obstaja tveganje, da bo novorojenček imel odtegnitvene (abstinenčne) simptome, ki jih mora zdraviti zdravnik.
- Med jemanjem zdravila Oramorph ne dojite. To zdravilo lahko namreč v majhni meri prehaja v materino mleko.
- Med jemanjem tega zdravila ne smete zanositi. Med jemanjem tega zdravila morate vi in vaš partner uporabljati učinkovito kontracepcijo. Če med jemanjem zdravila Oramorph zanosite ali zanosi vaša partnerica, se nemudoma posvetujte z zdravnikom.

Vpliv na sposobnost upravljanja vozil in strojev

- Med jemanjem tega zdravila ne vozite, ne kolesarite ali uporabljajte orodij ali strojev. Med jemanjem tega zdravila se lahko namreč počutite zaspani in manj pozorni - tudi v običajnih odmerkih.
- Ta vpliv je močnejši, ko začnete z zdravljenjem ali če odmerek povečate. Vpliv je močnejši tudi, če pijete alkohol ali jemljete druga zdravila, po katerih se počutite zaspani.

Čas, po katerem lahko s temi dejavnostmi varno nadaljujete, je zelo odvisen od posameznika in se mora o njem odločiti zdravnik.

Zdravilo Oramorph vsebuje natrijev benzoat. To zdravilo vsebuje 1 mg natrijevega benzoata na ml (16 kapljic).

- **Natrij**

To zdravilo vsebuje manj kot 1 mmol (23 mg) natrija na ml (16 kapljic), kar v bistvu pomeni 'brez natrija'.

3. Kako jemati zdravilo Oramorph

Pri jemanju tega zdravila natančno upoštevajte navodila zdravnika. Če ste negotovi, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

Določitev odmerka

Zdravnik bo določil vaš odmerek glede na jakost bolečine, starost, druga zdravila, ki jih jemljete in kako dobro delujejo vaša jetra.

Zdravnik vam lahko odmerek poveča, odvisno od:

- jakosti bolečine
- do sedaj uporabljenih zdravil proti bolečinam

Za manjše odmerke je na voljo zdravilo Oramorph 2 mg/ml peroralna raztopina.

Koliko zdravila je treba vzeti

Za peroralno uporabo.

Raztopino vzemite z nekaj tekočine (vode ali soka). Zdravilo lahko jemljete neodvisno od obrokov.

Časovne intervale od 4 do 6 ur je treba strogo upoštevati. Učinki tega zdravila trajajo približno 4 ure.

Starost	Količina raztopine zdravila Oramorph	Odmerek morfina v raztopini
Otroci 1 - 5 let (10-20 kg):	<ul style="list-style-type: none"> • 4 kapljice (do 0,25 ml) • vsake 4 ure	do 5 mg morfina
Otroci 6 - 12 let (20-40 kg):	<ul style="list-style-type: none"> • 4 do 8 kapljic (do 0,2-0,5 ml)	do 5 -10 mg morfina

	<ul style="list-style-type: none"> • vsake 4 ure 	
Mladostniki 13 - 16 let (40-50 kg):	<ul style="list-style-type: none"> • začetni odmerek 8-16 kapljic (0,5-1,0 ml) • vsakih 4-6 ur 	10 - 20 mg morfina
Odrasli in mladostniki 16 let in starejši:	<ul style="list-style-type: none"> • začetni odmerek 8-16 kapljic (0,5-1,0 ml) • vsakih 4-6 ur 	10 - 20 mg morfina

Kako izmeriti odmerek

- Odprite pokrovček steklenice tako, da ga hkrati potisnete navzdol in odvrтите.
- Za merjenje odmerka štejte kapljice iz 20 ml stekleničke (1 kapljica = 1,25 mg morfinijevega sulfata):
  - 4 kapljice = 5 mg morfinijevega sulfata
  - 8 kapljic = 10 mg morfinijevega sulfata
  - 16 kapljic = 20 mg morfinijevega sulfata
  - 24 kapljic = 30 mg morfinijevega sulfata
- Po odmerjanju zdravila stekleničko trdno zaprite.

Zdravilo Oramorph ni primerno za dolgotrajno uporabo.

Starejši bolniki (nad 75 let)

Starejši bolniki (običajno 75 let in več) in bolniki v splošno slabi fizični kondiciji so lahko bolj občutljivi na morfin. Zato je lahko uporabljen nižji odmerek.

Bolniki z težavami z jetri, ledvicami ali srcem

Zdravnik bo še posebej previden pri določanju odmerka za ljudi z jetrnimi, ledvičnimi ali srčnimi težavami. Enaka previdnost je potrebna za ljudi, pri katerih je prehod hrane skozi želodec in črevesje morda počasen.

Če ste vzeli večji odmerek zdravila Oramorph, kot bi smeli

Če menite, da ste vzeli preveč zdravila Oramorph, se takoj posvetujte z zdravnikom ali pojdite v bolnišnico.

V takšnih razmerah se lahko pojavijo naslednji simptomi:

- težave z dihanjem, kar lahko privede do nezavesti ali celo smrti
- zelo majhne očesne zenice
- nizek krvni pritisk
- občutek zaspanosti - to je lahko v razponu od rahlo utrujenega do zelo zaspanega
- hladna in lepljiva koža

Ljudje, ki so vzeli prevelik odmerek, lahko dobijo pljučnico zaradi vdihavanja bruhanja ali tujkov, simptomi lahko vključujejo zadihanost, kašelj in vročino.

Kakšen bo učinek pri vas, je odvisno od količine morfina, ki ste ga vzeli.

Informacije za zdravnike: glejte poglavje "*Naslednje informacije so namenjene samo zdravstvenemu osebju*".

Če ste pozabili vzeti zdravilo Oramorph

Zdravilo jemljite natanko tako, kot vam je naročil zdravnik. Če ste pozabili vzeti odmerek, se posvetujte z zdravnikom. Ne vzemite dvojnega odmerka, da bi nadomestili izpuščen odmerek.

Če prenehate z jemanjem Oramorph

Ne prenehajte z jemanjem zdravila Oramorph brez posvetovanja z zdravnikom. Če želite prekiniti zdravljenje z zdravilom Oramorph, se posvetujte z zdravnikom, kako počasi zmanjšati odmerek, da se izognete odtegnitvenim simptomom. Odtegnitveni simptomi lahko vključujejo: bolečine v telesu, tresavico, drisko, bolečine v trebuhu, slabost, gripi podobne simptome, hitro bitje srca in razširjeni

očesni zenici. Psihološki simptomi vključujejo močan občutek nezadovoljstva, tesnobo in razdražljivost.

Če imate dodatna vprašanja o uporabi zdravila, se posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

4. Možni neželeni učinki

Kot vsa zdravila ima lahko tudi to zdravilo neželene učinke, ki pa se ne pojavijo pri vseh bolnikih.

Pomembni neželeni učinki ali simptomi, na katere morate biti pozorni in kaj storiti, če se pojavijo:

- resna alergijska reakcija, ki povzroča težave z dihanjem ali omotico.

Če se pri vas pojavijo ti pomembni neželeni učinki, se takoj obrnite na zdravnika.

Posvetujte se z zdravnikom ali farmacevtom, če opazite katerega od naslednjih neželenih učinkov:

Zelo pogosti: pojavijo se lahko pri več kot 1 od 10 bolnikov

- spremembe razpoloženja – običajno močno vznemirjenje, lahko se tudi počutite otožne

Pogosti: pojavijo se lahko pri največ 1 od 10 oseb

- omotica ali glavobol
- spremembe počutja (večinoma se počutite zaspani, a včasih tudi zelo aktivni ali razburjeni)
- nespečnost
- težave z razmišljanjem in občutki (občutek tesnobe, videnje stvari, ki jih ni, zmedenost)
- zožene zenice v očeh
- slabo počutje ali slabost (pogosteje na začetku zdravljenja)
- zaprtje
- izguba apetita, bolečine v želodcu ali spremembe okusa
- potenje
- alergijske reakcije, kot so koprivnica in srbenje kože.

Občasni: pojavijo se lahko pri največ 1 od 100 oseb

- oteženo dihanje, zožitev bronhijev (bronhospazem)
- obrazna rdečica
- dezorientiranost, vznemirjenost, omotičnost, zaspanost ali huda zaspanost ali spremembe v razpoloženju
- nenavaden srčni utrip (palpitacije)
- suha usta
- kolike ali žolčne kolike
- nezmožnost izpraznitve mehurja, izločanje manj vode (urina) kot običajno, krči sečnice.

Redki: pojavijo se lahko pri največ 1 od 1.000 oseb

- hude alergijske reakcije (anafilaktične in anafilaktoidne reakcije), napadi astme pri občutljivih bolnikih
- drgetanje ali nizka telesna temperatura
- povečan pritisk v možganih
- zamegljen vid, dvojni vid in nenavadno gibanje oči
- nizek krvni pritisk, počasen ali hiter srčni utrip, splošna oslabeledost mišic, kar lahko privede do omedlevice in srčnega popuščanja
- povišana raven encimov trebušne slinavke (se pokaže pri krvnih preiskavah) ali vnetje trebušne slinavke (pankreatitis).

Zelo redki: pojavijo se lahko pri največ 1 od 10.000 oseb

- nenadna zasoplost
- 'SIADH sindrom' z nizko vsebnostjo natrija v krvi
- tresavica, nehoteno trzanje mišic, epileptični napadi (krči)

- odvisnost od morfina
- zmanjšan spolni nagon ali impotenca
- črevesna zapora, bolečina v predelu želodca
- zvišana raven jetrnih encimov (se pokaže pri krvnih preiskavah)
- druge kožne reakcije, kot so izpuščaji in otekanje kože (se omilijo, če z jemanje zdravil prenehate). Morfin sprošča histamin in posledično lahko povzroči koprivnico, druge kožne reakcije in srbenje
- krči v mišicah, mišična togost.

Neznana pogostnost: pogostnosti iz razpoložljivih podatkov ni mogoče oceniti

- povečana občutljivost na bolečino
- odtegnitveni simptomi (glede simptomov glejte poglavje 3: Če prenehate z jemanjem zdravila Oramorph).

Poročanje o neželenih učinkih

Če opazite katerega koli izmed neželenih učinkov, se posvetujte z zdravnikom, farmacevtom ali medicinsko sestro. Posvetujte se tudi, če opazite neželene učinke, ki niso navedeni v tem navodilu. O neželenih učinkih lahko poročate tudi neposredno na

Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke

Sektor za farmakovigilanco

Nacionalni center za farmakovigilanco

Slovenčeva ulica 22

SI-1000 Ljubljana

Tel: +386 (0)8 2000 500

Faks: +386 (0)8 2000 510

e-pošta: h-farmakovigilanca@jazmp.si

spletna stran: www.jazmp.si

S tem, ko poročate o neželenih učinkih, lahko prispevate k zagotovitvi več informacij o varnosti tega zdravila.

5. Shranjevanje zdravila Oramorph

Shranjujte v originalni ovojnini za zagotovitev zaščite pred svetlobo.

Shranjujte pri temperaturi do 25 °C.

Zdravilo shranjujte nedosegljivo otrokom!

Tega zdravila ne smete uporabljati po datumu izteka roka uporabnosti, ki je naveden na škatli in nalepki poleg oznake 'EXP'. Rok uporabnosti zdravila se izteče na zadnji dan navedenega meseca.

Zdravilo Oramorph morate porabiti v 3 mesecih po prvem odprtju steklenice.

Zdravila ne smete odvreči v odpadno vodo ali med gospodinjske odpadke. O načinu odstranjevanja zdravila, ki ga ne uporabljate več, se posvetujte s farmacevtom. Taki ukrepi pomagajo varovati okolje.

6. Vsebina pakiranja in dodatne informacije

Kaj vsebuje zdravilo Oramorph

- Učinkovina je morfinjev sulfat.
1 ml vodne raztopine vsebuje 20 mg morfinjevega sulfata.
- Druge sestavine zdravila so: natrijev benzoat (E211), dinatrijev edetate, citronska kislina (za uravnavanje pH) in prečiščena voda.

Izgled zdravila Oramorph in vsebina pakiranja

Zdravilo Oramorph je skoraj brezbarvna vodna raztopina za peroralno uporabo in je na voljo v kapalnem vsebniku po 20 ml raztopine.

Način in režim predpisovanja in izdaje zdravila Oramorph

Predpisovanje in izdaja zdravila je le na recept.

Imetnik dovoljenja za promet z zdravilom in izdelovalec

L. Molteni & C. dei F.lli Alitti Società di Esercizio S.p.A.
Strada Statale 67, Località Granatieri, Scandicci (Florence)
Italija

Zdravilo je v državah članicah EGP pridobilo dovoljenje za promet z naslednjimi imeni:

Avstrija	Oramorph
Hrvaška	Oramorph
Češka republika	Morfin sulfát Ardez
Poljska	Oramorph
Slovenija	Oramorph

Navodilo je bilo nazadnje revidirano dne 17. 3. 2020.

Naslednje informacije so namenjene samo zdravstvenemu osebju:

Preveliko odmerjanje

Simptomi:

Simptomi zastrupitve z morfinom in prevelikega odmerjanja so dihalna depresija, aspiracijska pljučnica, mioza (zenica velikosti bucike) in hipotenzija. V primeru izrazite hipoksije se zenice razširijo, dihanje je izrazito upočasnjeno (hitrost dihanja 2-4 na minuto), bolnik postane cianotičen. V resnejših primerih lahko pride do odpovedi krvnega obtoka in globoke kome. Krvni tlak je na začetku normalen, vendar z napredovanjem zastrupitve hitro pada. Vztrajno znižanje krvnega tlaka se lahko razvije v stanje šoka. Razvijejo se lahko tahikardija, bradikardija in rbdomioliza. Telesna temperatura pade. Skeletne mišice so mlahave; občasno pa se lahko pojavijo generalizirani epileptični napadi, še posebej pri otrocih. Smrt nastopi običajno zaradi odpovedi dihanja ali pa zaradi zapletov, kot je pljučni edem.

Zdravljenje:

Primaren ukrep je predvsem vzpostavitev odprtih dihalnih poti in uvedba umetne ventilacije. V primeru izrazitega prevelikega odmerjanja priporočamo intravensko dajanje 0,4-0,8 mg naloksona. Po potrebi lahko dajanje ponovimo v 2-3 minutnih intervalih ali ga nadomestimo z infuzijo 2 mg v 500 ml fiziološke raztopine ali 5 % raztopine dekstroze (0,004 mg/ml). Hitrost infuzije je odvisna od odmerkov, ki so bili dani prej, in jo je treba prilagoditi reakciji bolnika. Ker učinek naloksona po relativno kratkem času (2-3 ure) izzveni, je treba bolnika skrbno nadzorovati, dokler se dihanje zanesljivo ne povrne v normalno stanje. Enkratni odmerek naloksona je 0,01 mg na kg telesne teže pri otrocih.

Naloksona ne smemo dajati, če prevelik odmerek morfina ne povzroči pomembne klinične depresije dihanja ali krvnega obtoka. Nalokson je treba dajati zelo previdno pri osebah, za katere je znano ali sumimo, da so fizično odvisni od morfina. V teh primerih lahko nenadna ali popolna sprememba opioidnih učinkov izzove akutni odtegnitveni sindrom.

Nadaljnji podporni ukrepi (dajanje kisika, vazopresivnih zdravil, i.v. dodatek volumna) so odvisni od bolnikovega stanja. Izpraznitev želodca je treba opraviti v prvih 2 urah po zaužitju morfina in samo pri odzivnih bolnikih.

